

0212

1737 27

32

ORDINIS
IVRE CONSVLTORVM

IN
ACADEMIA VITEMBERGENSI
H. T.

DECANVS
GODOFRIDVS
LVDOVICVS
MENCKEN

ICTVS

POTENTISSIMI POLONIARVM REGIS ET
PRINCIPIS ELECTORIS SAXONIAE AVLAE AC IV
STITIAE NEC NON IN SVMMO PROVOCATION.
SENATV CONSILIARIVS ITEMQVE COLLEGIO.
RVM QVAE VITEMBERGAE FLORENT IVRI
DICORVM ET IVDICII PROVIN. LVSAT.
INFER. ASSESSOR

quidem in feudis personas, quae masculini sunt sexus, regulariter succedere, *1. F. 8. §. 1.* beneficia a Vasallis licite non alienari, *2. F. 55.* nec feudi possessorem de his iure testari, *1. F. 8. in fin. pr.* legimus. Pactis tamen interdum a Iuris Feudalis regulis recedi, successionem filiarum, alienationemque permitti, & facultatem de feudis, mortis causa disponendi, indulgeri, cernimus. Eo igitur facto, illud, quod summo iure antea non licebat, ex Domini directi uoluntate atque consensu, nunc ualide Vasalli suscipiunt & peragunt. Haud raro autem, conventionis egrediuntur limites: quibus Vasalli negotiis, contra intentionem suam, Dominus nimis praegratuatur. Hinc lites quam saepissime exoriuntur, controuersiaeque existunt, quas accurate componere, ac suum cuique tribuere, publice interest. Igitur ut lites perimantur, controuersiaeque bene decendantur, nihil puto esse utilius, quam pacti respicere uerba, & secundem ea, Domini que uoluntatem, iudicare. Sic semper, utrum licite Vasallus quid egerit, an uero iustam dissentiendi & contradicendi causam Dominus directus habeat, constabit & apparebit. Pingamus igitur, ut eo melius, quid sit illud, de quo disputeretur, omnes intelligant. Pingamus, inquam, quemnam sibi feudum acquisiuisse nouum, neminem autem, in ipso conventionis initio, a iuris feudalis regulis recessisse: dum haec pra-

supponimus, quae in dubio praesumuntur, Vasallum de hoc testamentum non condere, hoc ualide non alienare, nec succedere filias, quilibet affirmabit. Pinguis porro, quo commodius de reliquis differere queamus, petere acquirentem precibus a Domino, cui, quantum ad illum pertinet, a regulis feudalibus recedendi competit facultas, *arg. l. 46. §. 1. D. de Acquir. Possess. l. 80. D. de Solut. l. 35. D. de R. I.* ut petitis suis beneuole deferat, ac in his memoratis casibus feudi naturam commutet. Ponamus etiam, Dominum uotis supplicationibusque Vasalli relinquere locum, ac ita, cum illo, de filiarum pacisci successione: **daß selbiges samt dessen Zuehörungen auf Supplicantens Weibes Erben männlichen und weiblichen Geschlechts in linea descendenti in infinitum nach Erbgangs-Recht kommen solle.** Quae in ita pactione, filiae ad feudum etiam adspirabunt. Ut autem insuper Vasallus & eius descendentes, sexus utriusque, de feudo, tam inter uiuos quam mortis causa, disponere queant, eam simul adiici clausulam: **ihnen unter und gegen einander, sowohl quoad actus inter uiuos, als mortis causa darvon zu disponiren, und frey darmit zugebahren, nachgelassen seyn solle.** Nemo tamen existimabit, per hanc conuentionis legem, illis ius esse quaesitum, de feudo, quam liberrime, & prout ipsis fuerit uisum, disponendi, cum contrarium uerius, & restrictam magis limitibus, quam absolutam facultatem esse concessam, appareat. Id enim indulgit Dominus, suoque permittit pacto, ut ualide Vasallus supplicans eiusque descendentes, sexus tam masculini, quam foemini, inter se inuicem, ceu pacti uerba: **ihnen unter und gegen einander innuunt, de beneficio disponant,**
nec

nec, utrum per actum quendam inter uiuos, an mortis causa ad eos transeat, interfit. Econtra id, quod etiam licite in talem, qui descendens non est, transferre queant, Dominus non concessit, potius prohibuit. Renunciatio enim iurium non praesumitur, & Dominus illud, quod naturae rei conuenit, & de quo expresse pactus non fuit, in dubio denegasse uideretur. *arg. l. 219. D. de V. S.* Hoc eo minus dubii habebit, quo lucidius de mente Domini directi paciscentis constabit: utputa, si haec prioribus simul subiunxerit uerba: solche Verwandlung des Mannes in Erb- und Weiber-Lehn, daferne Supplicat, oder dessen descendente gedachtes Guth nicht mehr an sich behalten, sondern dasselbe ad extraneum bringen und veralieniren würden, völlig erloschen hierdurch geachtet, hingegen das Guth und Pertinentien, die Natur und Eigenschaften der Mann-Lehn-Güter wieder an sich nehmen, nicht weniger sonsten, in Ermangelung derer descendente, dem Lehn-Herrn, und dessen Nachkommen wieder heimfallen, gestalt denn auch alles solches den jezigen und künftigen Lehn-Briefsen, deutlich, und darneben nach dieses, daß er, und dessen descendente, solch Guth, der bisherigen Schuldigkeit nach, verdienen, und auf begebenden Falle, der Erblehn, denen Lehn-Rechten gemäß, Folge zu thun, verbunden seyn sollte. Qua clausula omni ex parte utili ac salutaris adiecta, feudi, talibus priuilegiis exornati, possessores, facili negotio, quid Dominus directus concesserit, confestim cognoscunt. Ut ita, cum, de Domini paciscentis mente atque intentione, eo melius constet, lites componere, & apparentes controversias decidere, difficile non sit. Succeedunt igitur,

A 3 secun-

secundum hanc conventionis legem filiae, disponit
similiter Vasallus eiusque descendentes de illo licite &
firmiter, quando per hanc dispositionem ad quendam,
qui a supplicante sanguinem ducit, peruenit. Ad quos
deinde beneficium non pertinet solum, sed &, cum ea-
dem qualitate pactitia, qua ipse possedit, transit.
Ait in extraneum, qui descendens non est, transferre,
Dominus prohibuit, quippe quod, conventionis uerba,
sufficiens demonstrant. Forsan quis coniciet, feu-
dum nunc pacto transisse in mere hereditarium.
Et, quia hoc iure allodialium censetur, Vasallusque de
illo libere disponit, ac pro lubitu heredem quemcun-
que, etiam extraneum, nominat, STRVVIVS *Synr.*
Jur. Feud. Cap. 9. §. 12. STRYK. Exam. Jur. Feud. c.
14. n. 4. simul existimabit, Dominum, quod Vasallus sup-
plicans, uel eius descendentes licite personae extraneae
titulo quocunque assignare possit, permisisse. Ve-
rum, an ille recte argumentetur, admodum dubito.
Equidem, hic de feudo disponendi facultatem a Domi-
no directo concessam esse, non diffiteor, quaeque
tamen de restricta, certisque limitibus circum-
scripta, testantur facultate. Id enim Dominus permisit,
ut hi inter se, *uerb: unter und gegen einander* ualide,
prout ipsis libuerit, tantum disponant, extraneo au-
tem, nullo eorum facto, beneficium obueniat. Me-
rito huc refero clausulam, quae dicto adiecta est pacto:
nicht weniger sonst in Ermangelung derer Descen-
denten dem Lehn-Herrn und dessen Nachkommen, wie-
der heimfallen solle. Haec uerba cum prioribus colla-
ta, simul, cum Dominus, ut ulteriori prosapia suppli-
cantis deficiente, feudum ad se uicissim redeat, dixe-
rit, id indicant, quod feudum non mere hereditari-
um

um, sed ratione Vasalli, eiusque descendendum tale sit, & appellari queat, illi tantum in infinitum succedant, inter se inuicem libere disponant, extraneo uero, qui descendens non est, non relinquunt. Multo magis autem aberrabit ille, atque a recta recedet uia, qui feudum hoc in allodium conuersum fuisse, iudicabit, atque exinde, Vasallorum de feudo factas ordinationes conseruandas esse, comprobabit. Huic enim inter cetera praeprimis haec obitio pacti uerba: nicht weniger sonst, in Ermangelung derer descendenden, dem Lehn-Herren, und dessen nachkommen wieder heimfallen. Et praeterea etiam: daß er und dessen descendenten, solch Guth, der bisherigen Schuldigkeit nach, verdienen, und auf begehenden Falle, der Erb-Lehn, denen Lehn-Rechten gemäß, Folge zuthun, verbunden seyn solle. Vltiori autem profapia deficiente pertinere ad dominum directum, & obligari etiam ad debita feudalia, cum natura rei allodialis non conspirant. Tandem speciose quis forsitan contra me argumentabitur, ex his conuentionis uerbis: daferne Supplican, oder dessen descendenten, gedachtes Guth, nicht mehr an sich behalten, sondern dasselbe ad extraneum bringen und veralieniren würden, völlig erloschen hierdurch geachtet, hingegen das Guth und pertinentien, die Natur und Eigenschaften derer Mann-Lehn-Güter wieder an sich nehmen solle: minimum, quod feudi possessor beneficium in personam extraneam habilem transferre possit, Dominum permisisse, ita tamen, ut qualitas pactitia feudi, extraneo, qui sanguinem a supplicante non ducit, traditi aut relicti, confestim extinguatur, beneficiumque uicissim feudi proprii naturam induat. Et sic ad summum pacti

pacti uerba explicari possent. Quis autem hic sit ille habilis successor, regulae feudales demonstrant. Hae enim, masculini sexus personas tales esse, significant. Et quamuis, foeminis quoque concedi posse, ex textu *i. F. §.* appareat, tamen, ut hoc cum Domini consensu & dispensatione, cui illud praeiudicet, fiat, necesse est. Igitur, quia renunciatio iurium non praesumitur, praeterea etiam Dominus sibi expresse prospexit, ne ad extraneum pertineat, & si etiam Vasallus ad hunc deuoluat, feudi proprii naturam confestim induat: minimum in extraneum masculinum uasallum transferet. Ita facile nunc intellectu est, quid iuris uxor, si ulteriori profapia deficiente, feudum forsitan ipsi maritus reliquerit, in hoc assequatur. Nam, cum omnes foeminas extraneas inhabiles nominari, & sine consensu Domini non admitti uideamus, idem de coniugibus, quae supplicantis & acquirantis descendentes non sunt, affirmare, quis prohibebit. Ponamus autem, Vasallum precibus a Domino petere atque contendere, ut sibi beneuole indulgeat, & secum iterum paciscatur, quo, descendens amplius non extantibus, ualide ascendens & coniugibus, ipsi, ac suis descendens, titulo etiam quocumque, prout ipsis libuerit, beneficium attribueri liceat. Insuper & haec, supplicationibus suis, adiacere, ut his nominatis personis feudum non obueniat solum, sed & cum pacticia qualitate, sub qua ipse possedit, simul transeat, nec prius, quam si hae de translato disposuerint beneficio, extinguatur, ac proprii feudi natura redeat. Quando dominus supplicantis uasalli petitis defert, huicque ex uoto respondet, atque in omnia consentit, dubium non est, quin uasallus

fallus, uel eius descendentes, ex nouiori hoc pacto, feudum, ascendentibus suis & coniugibus, titulo quocunque, attribuere, eoque facto, ut illi beneficium, sub eadem qualitate, accipiant ac possideant, efficere queat. Domino enim liberum est, iuri renunciare suo, naturam feudi commutare, ac consolidationem remorari, *arg. l. 46. D. de acquir. possess. l. 80. D. de Solur. l. 35. D. de R. I.* Quidsi autem ita Dominus, ad petita supplicationesque Vasalli, responderit: **Obwohl** in vorigen von dato nächsthin erteilten Rescript, die dabey geführte *intention* zur Gnüge, auch auf die jezo in specie angegebenen Fälle, wo nicht wörtlich, doch in *legalen* Verstande, und nach der verwilligten Verwandelungs-Arth, bereits ausgedrückt zu befinden, so wolle man doch hiermit nachfolgende deutliche Erklärung thun, daß besagtes Gut bey ermeldeten *Supplicanren*, und allen seinen *Descendenren* als Erbe angesehen, folglich nicht nur alle ihre hierüber getroffene Handlungen, inter uiuos und dispositiones mortis causa, wie sie Mahmen haben mögen, vor gültig gehalten, sondern auch, wenn jemand unter ihnen ab intestato verstürbe, solches, nach Erbgangs-Recht, auf die sodann vorhandene Erben verfället werden. So bald es aber durch eine von den oberwehnten Arten auf eine personam extraneam käme, die vorige Mann-Lehns Qualität wieder annehmen sollte. Poterit ergo Vasallus supplicans, uel eius descendenti-um quidam, feudum suae assignare coniugi? Non poterit. Nihil enim magis, per haec declarationis nouissimae uerba, sunt assequuti, quam quod ipsis
B per

per prius iam competiit pactum. Ea de causa, ne
multus sim, non immerito, quae in antecedentibus
abunde commemoratae atque exposui, huc repeto.
Et cum ibi, coniuges habiles personas accipientes
non esse, multis comprobauerim argumentis, nec tamen
supremae huius declarationis beneficium ad illas per-
tinebit. Idcirco, si nihilo secius supplicans, uel qui-
dam descendendum, suae coniugi iam attribuerit
feudum, Dominus hanc inuestire non tenebitur, cum,
contra conuentionis legem, & iuris regulas, in illam
transulerit. Nec adiuuabit coniugem, feudum ua-
lide & consensu Domini in ipsam translata fuisse,
affirmantem, legi in declarationis rescripto sequen-
tia: obwohl in vorigen ertheilten Rescripte, die da-
bey geführte Intention zur Gnüge, auch auf die jeso
in specie angegebenen Fälle, wo nicht wörtlich, doch
in legalen Verstande, und nach der verwilligten
Verwandlungs-Arth bereits ausgedrückt zu befin-
den. Videntur quidem haec declarationis uerba
trahi posse in partes coniugis, & exinde probari,
quod Dominus hos casus simul prioribus com-
prehenderit, & consequenter per prius pactum, sup-
plicanti eiusque descendentibus, coniugibus suis fir-
miter feudum assignare, iam licuerit, cum se, illos in
specie, in nouissimis supplicationis literis commemo-
ratos casus, iam in anterioribus expressisse, atque, quid
in his fieri uelit, sufficienter aperuisse, dixerit. Ve-
rum, quando rem paullo penitus inspicio, & con-
uentionis uerba mecum accuratius perpendo atque
uoluto, contrarium, nimirum, quod feuda illicite
atque intualide coniugibus deferantur, uerius esse, in-
uenio.

uenio. Quandoquidem uerborum recensitorum & enarratorum non alius est sensus, quam quod in prioribus literis iam factis & sufficienter Vasallo supplicanti suam patefecerit mentem, & quid fieri uelit, exposuerit. Prohibuisse autem ibi translationem feudi in coniugem deduxi, igitur, dum in nouissima re- spon- sionis uerbis ad priora se refert, iterum priora, quae antea iam permiserat, reperuisse & confirmasse, e contra, quae prohibuit, simul & hic prohibuisse, ac, ut omnia, priori conuentioni contraria, omnino infir- mentur, uoluisse consequitur. Ita minimum in a- scendentes beneficium, modo masculini sint sexus, quidam descendentium transferre potuerit, quibus, secundum regulas feudales, alias non obuenit, 2. F. 50. cum liberis suis solum Vasalli prospiciant. Coniugi autem ualide non attribuet, nec, ut Dominus hanc inuestiat, per conuentionis leges compellitur. Po- namus ergo, Vasallum, ulteriori prosapia deficiente, nihilofecius feudum coniugi, forsan per ultimam uo- luntatem, reliquisse. Hac ordinatione Vasalli, consoli- datio domini directi cum utili non remorabitur. Siquidem, cum inhabili personae feudum assignaue- rit, dum regulas feudales & pacti limites non obser- uauit, nihil egisse ac disposuisse uidetur. Iniustum itaque non est, quando Dominus feudum illicite, in alium translatum, uindicat, qui sibi praeterea ex- presse prospexit atque consuluit his prioris pacti uer- bis, nicht weniger sonst, in Ermangelung derer De- scendenten, dem Lehn- Herrn, und dessen Nachkom- men, wieder heim fallen solle: quae in nouissima de- claratione dominum repetuisse, supra commemora-

B 2

ui.

vi. Igitur, cum eum in statum recidat, ac si ultimus feudi possessor non disposuisset, sed ab intestato decessisset, beneficium, per mortem huius apertum, redibit ad dominum, ad coniugem autem institutam non pertinebit. Et si, coniugem forsan, sine domini consensu & dispensatione, iam, illicite a marito relictus feudi possessionem, sibi vindicasse, fructusque ex eo similiter percepisse, contigerit, hos simul dominus, cum ipso feudo, reuocabit. Sicuti enim mala fide beneficium possidet, ita illam etiam fructus mala fide percipere, & restituere teneri, consequitur. *§. 35. Inst. de R. D.*

Pluribus his inhaerere, in praesenti non licet. Nam ad eum, qui mihi scribendi occasionem praebuit, nunc mea se desestit oratio. Quod autem ad uitam, doctrinam, moresque nostri Candidati attinet, de his multa proferre, me quidem Ordinis nostri Decanum oporteret, sed una eiusdem Patrem non decet. Breuiter tamen dicam, quae praetermittenda non sunt. Natus est, Lipsiae, A. MDCCXI. d. IX. Ianuar. Et, cum mihi uideretur, hunc praeceptoribus, ut ad humaniora, ceu uocantur, studia duceretur, tradere, singulari dexterrimorum Virorum GVHLINGII, GERLACHII, KLOTZII aliorumque diligentia adiurus, dignum tandem & habilem, qui ciuium academicorum numero adscriberetur, iudicauit. Quam primum hoc factum est, ut principia rei literariae eo melius fundaret ac confirmaret, ab ore Magnifici atque Consulitissimi Domini CRELLII pependit, cuius manu ductionem, dexteritatem plane

lingu-

9.
singularem, ac propensam, uice non una, declaratam beneuolentiam, multum aestimat ac ueneratur. Similiter Ill. BERGERVM, historiae notitiam tradentem, ac Magnificum HASSENIUM, *Synops. Prud. Mor.* explicantem, nec minus Excellentissimos & Amplissimos Viros, HOLLMANNVM, SCHLOSSERVM, BAYMEISTERVM, in Philosophicis, sedulo audiuit, quibus omnibus ac singulis multum se debere, profiterur. Cum Iuris studio se dederet, me duce, illa, quae eo quacunq[ue] ratione pertinere uidebantur, siue principia, siue ulteriora, hausit, debitaq[ue] attentione sibi impressit. Sed & ad pedes Illustrissimum ac Magnificorum Consummatissimorumq[ue] Dn. LEYSERI, BASTINELLERI, KRAVSSII, WERNHERI, nostrique laudati CRELLII sedit, iisque omni attentione auscultatis, ita profecit, ut postquam ultra Lustrum Academica tractasset studia, dignus mea, Patris, censeretur sententia, qui examen pro Candidatura subiret. Quod & nostri cum Ordinis approbatione, Ao. MDCCXXXIV. d. XIV. Decembr. sustinuit. Ex quo, ad iura aliis tradenda, acquisitae Iuris peritiae eo melius excolendae & expoliendae causa, non contemnenda applicatione, se conuertit. Qui labor non sine fructu successit, ut omnino ad ultteriores capeffendos honores, sat iuste & legitime praeparatus, & Ordini nostro, & mihi, quem eo inuigilare & attendere uel maxime attinebat, iudicaretur. Inde examen secundum sustinuit, uulgo rigorosum dictum, nostrae Facultatis amico cum applausu dimissus. Nunc proxime de *Crimine Perditionis eiusq[ue] poena* disputabit, ubi, quid disceptando ualeat,

B 3

* Leon. Ludoricus
Manckens

ualeat, experietur uires ac exhibebit, sine Praefide,
postquam haec Gratia a Sacra Regia Maestate, clemen-
tissime impetrata est. Faxit Diuinum Numen, quod
omnia prouidet atque dirigit, ut hoc etiam labore
transactoz impendae operae ac studii fructui non desti-
tuatur, imo gaudeat, quod, paterno commotus affectu
& propensione, ipsi ex animo gratulabor. Ut
itaque Rector Academiae Magnificus, Illustrissimi Do-
mini Comites, & Perillustres Liberi Barones, una cum
Patribus nostrae Almae Conscriptis ac Generosissima
Nobilissimaque eiusdem Iuuentute, hunc actum
peragendum, sua honorifica praesentia concelebrare
& illustrare uelint, omni studio ac debita deditissima-
que opera, suo tempore retribuenda, precor atque

contendo. D. Vitembergae MDCCXXXVII.

XXIX. Iun.

VITEMBERGAE

TYPIS EPHRAIMI GOTTLOB EICHSFELD.

Wittenberg, Diss. 1737

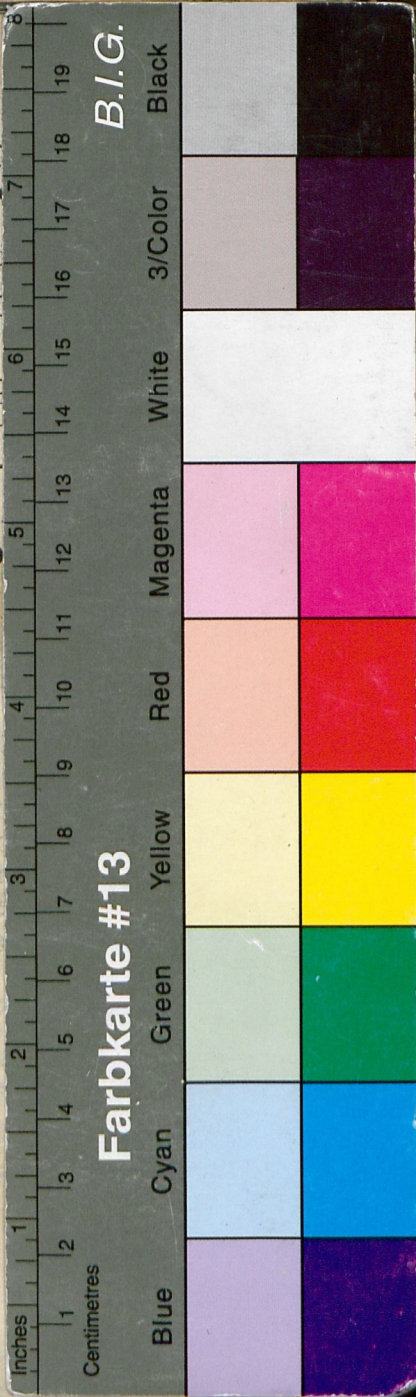
W 20

56.

10212

1737 27 32

ORDINIS
IVRE CONSVLTORVM
IN
ACADEMIA VITEMBERGENSI
H. T.
DECANVS
GODOFRIDVS
LVDOVICVS
MENCKEN

ICTVS
POTENTISSIMI POLONIARVM REGIS ET
PRINCIPIS ELECTORIS SAXONIAE AVLAE AC IV
STITIAE NEC NON IN SVMMO PROVOCATION-
SENATV CONSILIARIVS ITEMQVE COLLEGIO-
RVM QVAE VITEMBERGAE FLORENT IVRI-
DICORVM ET IVDICII PROVINC·LVSAT-
INFER· ASSESSOR